

Sygn. akt IV CK 636/04

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Bronisław Czech

SSN Henryk Pietrkowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa "T.(...)" Spółki z o.o. w G.
przeciwko K.(...) w R.

o zapłatę, po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 8 marca 2005 r., kasacji
strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 4 czerwca 2004 r., sygn. akt I
ACa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu do
ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 4 czerwca 2004 r. oddalił apelację pozwanego
od wyroku, na podstawie którego Sąd Okręgowy utrzymał w mocy nakaz zapłaty
zobowiązujący pozwanego do zapłacenia powodowi kwoty 79.898,30 zł z odsetkami od
dnia 13 maja 1998 r. tytułem ceny sprzedanych pozwanemu dachówek.

Według dokonanych ustaleń powód na podstawie umowy z dnia 26 marca 1998 r. sprzedał pozwanemu dachówki I gatunku o symbolu E (...), które pozwany odebrał, ułożył je na dachu, lecz za które nie zapłacił ceny, zgłaszając wady fizyczne w postaci pęknięć, braku otworów, nierównych zaczepów, a także odprysków. Pozwany powołał się na wydaną na jego zlecenie opinię Instytutu Techniki Budowlanej w W., stwierdzającą, że pęknięcia zaczepów dachówek nie pozwalają na ich zakwalifikowanie do gatunku pierwszego, zaś odchylenia wymiarów przekraczają wartości dopuszczone w normie. Powód powołał się z kolei na opinię wydaną na jego zlecenie przez Przedsiębiorstwo Projektowo - Produkcyjne „C.(...)” w W., z której wynika, że cechy zewnętrzne próbek dachówek (kształt, wymiary, wady) odpowiadają wymaganiom normy PN-B-12020:1997 dla gatunku pierwszego. Opinii tych, mających jedynie walor dokumentów prywatnych Sądy obu instancji nie wzięły pod uwagę przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy. Oparły się na dowodzie z opinii Laboratorium przy Katedrze Podstaw Budownictwa i Inżynierii Materiałowej P. G. oraz zeznań świadka W. B. – współtwórcy Polskiej Normy w zakresie kąta zaczepu dachówki, a także zeznań świadka G. R.

Z dowodów tych wynika, że istnieją dwie metody produkcji dachówek - ciągniona, przy stosowaniu której zaczep dachówki się obcina oraz metoda tłoczona. Wymagania polskiej normy PN-B-12020 dotyczą dachówek ciągnionych. Wymiary zakupionych dachówek spełniają wymagania polskiej normy dla gatunku pierwszego; dla wszystkich dachówek kąt pochylenia zaczepu jest większy od $90 (+) (-) 2^{\circ}$. Norma ta nie ma odniesienia i zastosowania do zakupionej przez pozwanego dachówki tłoczonej, w której kąt zaczepu nie ma wpływu na zakwalifikowanie jej do I gatunku. W dachówce tłoczonej kąt zaczepu nie powstaje w wyniku obciążenia. Wyjaśniając zarzut nieszczelności dachu, powodującej nawiewanie śniegu, mimo że dachówki ułożone zostały prawidłowo, Sąd Apelacyjny przy pomocy przeprowadzonego uzupełniającego dowodu z opinii P. G. ustalił, że przyjęty przez wytwórcę kąt nachylenia zaczepu w dachówce E (...) jest właściwy, przewiewanie wiatru i sypkiego śniegu przez pokrycie z dachówek E (...) wynika z samej konstrukcji tego pokrycia dachowego, a kąt pochylenia zaczepu dachówki większy niż $90 (+) (-) 2^{\circ}$ nie ma bezpośredniego wpływu na szczelność pokrycia dachowego i nie jest przyczyną nawiewania do wnętrza opadów atmosferycznych w szczególności suchego śniegu. Sąd Apelacyjny uznał, że w świetle tej opinii roszczenie powoda jest bezzasadne. Brak wymaganego polską normą kąta pochylenia zaczepu nie powoduje bowiem zmniejszenia wartości dachówek ani też nie

ma wpływu na szczelność pokrycia dachowego, które jest przewiewne ze względu na niezastosowanie ekranów wiatroszczelnych. Umowa sprzedaży nie przewidywała zapewnienia ze strony sprzedawcy, że pokrycie dachowe nie będzie przewiewne.

W kasacji powoda opartej na podstawie naruszenia art. 7 ust. 8 i art. 24 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz. U. Nr 169, poz.1386 ze zm.), art. 556 § 1 k.c. - przez ich niezastosowanie, a także na podstawie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania w sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja zasługiwała na uwzględnienie, bowiem powołany w niej zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. jest zasadny. Sądy obu instancji dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego skoncentrowały swoją uwagę na kwestii, czy zakupiona przez stronę pozwaną dachówka z kątem pochylenia zaczepu większym niż 90 (+) (-) 2⁰ spełnia wymagania polskiej normy dla gatunku pierwszego oraz jakie znaczenie ma ta okoliczność dla szczelności pokrycia dachowego. Z dowodów zgromadzonych w sprawie wynika, że wymagania polskiej normy dotyczą dachówek produkowanych metodą ciągnioną. Skoro strona pozwana kupiła dachówkę produkowaną metodą tłoczoną, to okoliczność, że kąt zaczepu w tych dachówkach jest większy niż 90 (+) (-) 2⁰ jest bez znaczenia dla oceny, czy zakupione dachówki są wadliwe. Według dokonanych ustaleń dachówki zostały ułożone w sposób prawidłowy, a mimo to nie zapewniają szczelności pokrycia dachowego. Nieszczelność pokrycia dachowego przyjęta została przez Sąd Apelacyjny jako okoliczność bezsporna. Powstaje zatem pytanie, jaka jest przyczyna tej nieszczelności. Sąd Apelacyjny na tak postawione pytanie w istocie nie udzielił odpowiedzi. Stwierdzenie tego Sądu, że pokrycie dachowe jest przewiewne ze względu na niezastosowanie ekranów wiatroszczelnych nie może być uznane za odpowiedź na powyższe pytanie. Pomiędzy pokryciem dachowym przewiewnym a pokryciem dachowym nieszczelnym przez które przedostaje się – jak wynika z ustaleń – deszcz i śnieg zachodzi zasadnicza różnica z punktu widzenia użyteczności rzeczy sprzedanej w rozumieniu art. 556 k.c. Występującego w sprawie zagadnienia nie można zatem sprowadzać – jak to uczynił Sąd Apelacyjny - do wniosku, że umowa sprzedaży nie przewidywała zapewnienia ze strony sprzedawcy, że pokrycie dachowe nie będzie przewiewne. Dachówka ze względu na swe przeznaczenie powinna zabezpieczać dach, którym jest pokryta, przed deszczem i śniegiem. Jeśli nie ma takich właściwości, to przyjąć należy, że ma wadę

zmniejszającą jej użyteczność w rozumieniu art. 556 k.c., chyba że przyczyną nieuszczelności dachu jest niewłaściwe ułożenie dachówki. W zakresie tej ewentualnej przyczyny Sąd Apelacyjny nie przeprowadził żadnej analizy poza stwierdzeniem – nie opartym na konkretnych dowodach – że dachówka położona została w sposób prawidłowy. Skoro zaskarżony wyrok zapadł z przytoczonymi uchybieniami popełnionymi przy ocenie dowodów, to ustaloną podstawę faktyczną rozstrzygnięcia ocenić należało za niepełną i sprzeczną z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Uniemożliwia to dokonanie oceny jakie prawo materialne powinno mieć zastosowanie w sprawie. Na tym etapie postępowania można jedynie stwierdzić, że przy rozstrzygnięciu sprawy nie mógł mieć zastosowania – wbrew zarzutom podniesionym w kasacji – art. 7 ust. 8 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz. U. Nr 169, poz. 1386), który dotyczy rozstrzygania przez Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacji sporów wynikających z oceny zgodności z Polską Normą. Zdaniem skarżącego naruszenie tego przepisu miałoby polegać na „całkowitym pominięciu w postępowaniu instytucji PKN”. Tak sformułowany zarzut nie wyjaśnia na czym miałoby polegać wykorzystanie „instytucji PKN” w sprawie o zapłatę ceny rzeczy sprzedanej, która w ocenie pozwanego dotknięta jest wadą.

Z przytoczonych względów należało orzec jak w sentencji (art. 393¹³ § 1 w zw. z art. 108 § 2, art. 391 § 1 i art. 393¹⁹ k.p.c.).